

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

**Raamleping nr 171752 „Teadmussiirde pikaajaline programm
ühistegevuse tegevusvaldkonnas“**

Aruanne

01.01.2021–30.06.2021

Tartu 2021

Ühistegevuse tegevusvaldkonna teadmussiirde pikaajalise programmi eesmärk oli tegeleda põllumajandussaaduste tootjate ja töötajate ühistegevusega seotud väljakutsetega, et muuta ühistegevuse koostöövorm järjest sisukamaks ning ettevõtjatele tulutoovamaks. Programmi raames käsitleti ühistegevusena põllumajandussaaduste tootjate ja töötajate majandusliku ühistegevuse edendamist.

Raamleping nr 171752 sõlmiti 18. novembril 2016. Programmi täitsid Eesti Maaülikool (EMÜ), Eesti Põllumeeste Keskliit (EPK, mis ühines 2017. aastal EPKK-ga), Maaelu Edendamise Sihtasutus (MES), Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda (EPKK), Eestimaa Talupidajate Keskliit (ETKL), Põllumeeste ühistu KEVILI ja MTÜ KEVILI Koolitused.

SISUKORD

1. AJA- JA TEGEVUSKAVA ÜLEVAADE.....	4
1.1. Aja- ja tegevuskava täitmine ning muudatused.....	4
2. PROGRAMMI TEGEVUSTE JA TULEMUSTE KIRJELDUS.....	5
2.1. Infopäevad.....	5
2.2. Täienduskoolitused.....	5
2.3. Ettevõtete külastused.....	7
2.5. Õpiringid	8
2.6. Väljaantud teabematerjalide loetelu	9
2.7. Veebileht	10
3. TEAVE SIHTGRUPPIDELE INFOPÄEVADE, TÄIENDUSKOOTITUSTE, KONVERENTSIDE, ETTEVÖTETE KÜLASTUSTE JA ÕPIRINGIDE TOIMUMISE TEAVITAMISE KOHTA	12
4. ELLU VIIDUD TEGEVUSTE TULEMUSLIKKUSE ANALÜÜS.....	13

1. AJA- JA TEGEVUSKAVA ÜLEVAADE

1.1. Aja- ja tegevuskava täitmine ning muudatused

Ehkki programm pidi lõppema 22.11.2020, esitas programmi nõukogu oma 10.11.2020 otsusega Põllumajanduse Registrate- ja Informatsiooni Ametile (PRIA) taotluse tööde täitmise tähtaja pikendamiseks poole aasta võrra. PRIA nõustus pikendama hankelepingu 171752/4 kohaselt 2020. aastaks kavandatud tööde täitmise tähtaega kuni 30.06.2021, mistõttu kavandati 2021. aasta esimesse poolaastasse 2020. aastal ellu viimata tegevused.

Aasta esimeses pooles loodeti läbi viia vähemalt osa 2020. aastal toimumata jäänud tegevustest, aga tervisekriisist tingitud piirangud nurjasid selle plaani. Konsultatsioonid potentsiaalsete osalejatega näitasid, et huvi tegevustes osalemise vastu on olemas, kuid eelkõige tuntakse huvi füüsiliste kohtumiste vastu. Füüsiliste kohtumiste korraldamine oli aga enamiku esimesest poolaastast võimatu ja vastu suve polnud osalejatel lihtsalt võimalik osa võtta. Erandiks oli piimanduse õpiring, mille kaks viimast toimumiskorda õnnestus veebi teel korraldada, mida näitab tabel 1.

Tabel 1. Programmi 2021. aasta esimese poolaasta tegevused (toimunud tegevused märgitakse rohelise tooniga)

Nõukogu otsusega kinnitatud 2021. aasta esimese poolaasta aja- ja tegevuskavajärgsed tegevused	2021. aastal korraldatud tegevused ja muudatused
Ettevõtete külastus Eestis „Toorme le lisandväärtuse andmine“ (OÜ Topi Mõis ja Luigeveski Agro OÜ)	Ei toimunud.
Ettevõtete külastus Eestis „Toorme le lisandväärtuse andmine“ (TÜ Farm In ja SCE E-Piim)	Ei toimunud.
Ettevõtete külastus Eestis „Toorme le lisandväärtuse andmine“ (Uida talu ja OÜ Kaisma)	Ei toimunud.
Infopäev „Ühistu omanik on ühistu liige“	Ei toimunud.
Infopäev „Tootjaorganisatsioonid“	Ei toimunud.
Kahepäevane täienduskoolitus „Koostöö arendamise meetodid“	Ei toimunud.
Välisriigi ettevõtete külastus „Rahvusvaheline koostöö põllumajanduses“	Ei toimunud.
Õpiring „Piimanduse koostöö õpiring“	Toimus 14.05.2020, 14.06.2021 ja 28.06.2021 (1/3).
Ühepäevane täienduskoolitus „Koostöö arendamise meetodid“	Ei toimunud.
Ühepäevane täienduskoolitus „Koostöö arendamise meetodid“	Ei toimunud.
Ühepäevane täienduskoolitus „Ühistegevuse olemus ja võimalused“	Ei toimunud.
Ühepäevane täienduskoolitus „Ühistegevuse olemus ja võimalused“	Ei toimunud.

2. PROGRAMMI TEGEVUSTE JA TULEMUSTE KIRJELDUS

2.1. Infopäevad

2021. aasta esimeseks poolaastaks kavandati kaks infopäeva („Ühistu omanik on ühistu liige“ ja „Tootjaorganisatsioonid“), millest ükski ei toimunud. Tabelis 2 on kirjas infopäevad, mis toimusid neljal eelneval aastal. 2017–2021 osales infopäevadel kokku 256 inimest.

Tabel 2. Programmi käigus toimunud infopäevade teema, toimumisaeg, -koht ja osalejate arv

Infopäeva teema	Toimumis-aeg	Toimumis-koht	Osalejate arv
Alustav ühistu	06.03.2017	Tartu	18
Alustav ühistu	08.03.2017	Paide	13
Ühistu seadusandlus	27.03.2017	Tartu	19
Ühistu seadusandlus	10.04.2017	Rakvere	12
Nutikad lahendused, koostöö teadus- ja arendusasutustega	17.04.2017	Järvamaa	11
Nutikad lahendused, koostöö teadus- ja arendusasutustega	26.04.2017	Tartumaa	19
Ühistu omanik on ühistu liige	07.02.2018	Tartu	12
Ühistu omanik on ühistu liige	26.09.2018	Türi	10
Ühistegevuse praktilised näited	27.02.2018	Tartu	12
Ühistegevuse praktilised näited	30.10.2018	Tartu	10
EL põllumajanduslikud tootjaorganisatsioonid ja EL struktuurifondide toetuste võimalused	14.02.2018	Tartu	15
EL põllumajanduslikud tootjaorganisatsioonid ja EL struktuurifondide toetuste võimalused	24.10.2018	Tartu	22
Toorme hinna kujunemine ühistu liikmele	24.05.2019	Tartu	11
Ühistu omanik on ühistu liige	18.03.2019	Tartu	11
Ühistu omanik on ühistu liige	07.10.2019	Võrumaa	15
Kuidas lahendada konflikte?	30.01.2019	Tartu	11
Kuidas lahendada konflikte?	07.02.2019	Muhu	10
Ebaausate kaubandustavade vastane kaitse ja head tavad toiduainete tarneahelas	15.03.2019	Tartu	11
Ühistegevuse olemus	04.03.2020	Kuressaare	14

2.2. Täienduskoolitused

2021. aastaks kavandati neli ühepäevast täienduskoolitust (kaks „Koostöö arendamise meetodite“ ja kaks „Ühistegevuse olemuse ja võimaluste“ koolitust), millest ükski ei toimunud. Lisaks kavandati veel üks kahepäevane täienduskoolitus („Koostöö arendamise meetodid“), mis aga samuti ei toimunud. Tabelis 3 on info täienduskoolituste kohta, mis toimusid neljal eelneval aastal. 2017–2021 osales täienduskoolitustel kokku 446 inimest.

Tabel 3. Programmi käigus toimunud täienduskoolituste teema, toimumisaeg, -koht ja osalejate arv

Täienduskoolituse teema	Toimumis-aeg	Toimumis-koht	Osalejate arv
Koolitus ühistu liikmetele –:majandusteadmised, finantsanalüüs ja kapitali kaasamine	30.05.2017	Tartu	11
Ühistuline organisatsioon – tunne oma liikmeid	08.09.2017	Tartu	12
Alustava juhi täienduskoolitus	19.09.2017	Tartu	13
Ühistuline organisatsioon – tunne oma liikmeid	12.10.2017	Tartu	14
Riskijuhtimine põllumajanduse	14.12.2017	Tartu	17
Koostöö arendamine ja läbirääkimine ühistulises organisatsioonis	08.06.2017–09.06.2017	Tartu	15
Ühistu juhtimine – baasteadmised, organisatsioon ja seadusandlus	23.05.2017–24.05.2017	Tartu	16
Ühistu kasvatamine läbi finantsjuhtimise ja kapitali kaasamine	13.09.2017–14.09.2017	Tartu	14
Tulundusühistu finantsjuhtimine	25.01.2018	Tartu	21
Ühistuline turundamine	06.03.2018	Tartu	19
Ühistu sisenemine jaekaubandusse	31.01.2018	Tartu	18
Ühistulise koostöö eelised erinevate sektorite vahel	21.03.2018	Tartu	12
Ühistulise koostöö eelised erinevate sektorite vahel	13.11.2018	Tartu	12
Ekspordikoolitus	03.04.2018–04.04.2018	Tartu	13
Kommunikatsioon ühistus	24.04.2018–25.04.2018	Tartu	12
Keskühistu loomine	04.09.2018–05.09.2018	Tartu	12
Ühistulise organisatsiooni juhtimisvõimekuse tõstmine	06.11.2018	Tartu	12
Ühistulise organisatsiooni juhtimisvõimekuse tõstmine	05.11.2018	Tartu	15
Ühistulise organisatsiooni juhtimisvõimekuse tõstmine	07.11.2018	Tartu	10
Kommunikatsioon ühistus	19.03.2019	Tartu	13
Riskijuhtimine põllumajanduses	15.02.2019	Tartu	12
Turunduse võimalused	23.04.2019	Tartu	10
Jaekaubanduse võimalused	12.04.2019	Tartu	12
Ühistegevuse praktilised kogemused	12.09.2019	Tartu	12
Finantseerimine	20.03.2019–21.03.2019	Tartu	10
Koostöö arendamise meetodid	27.05.2019–28.05.2019	Tartu	17
Ühistegevuse praktilised kogemused	25.09.2019–26.09.2019	Tartu	12
Koostöö arendamise meetodid	18.02.2020	Mäo	10
Ühistu juhtimine	02.11.2020	Muhu	11
Koostöö arendamise meetodid	30.01.2020–31.01.2020	Tartu	24
Koostöö arendamise meetodid	02.03.2020–03.03.2020	Muhu	18
Koostöö arendamise meetodid	01.07.2020–02.07.2020	Toila	17

2.3. Ettevõtete külastused

2021. aastaks kavandati kolm ettevõtete külastust Eestis („Toorme le lisandväärtuse andmine“), millest ükski ei toimunud. Lisaks kavandati külastada Iirimaa („Rahvusvaheline koostöö põllumajanduses“), mis aga samuti ei toimunud. Tabelis 4 on kirjas ettevõtete külastused, mis toimusid neljal eelneval aastal. 2017–2021 osales ettevõtete külastustes Eestis ja välismaal kokku 150 inimest.

Tabel 4. Programmi käigus toimunud ettevõtete külastuste teema, toimumisaeg, -koht ja osalejate arv

Ettevõtete külastuse teema	Toimumis-aeg	Toimumis-koht	Osalejate arv
Ühistulise kogemuse vahendamine piimanduses	18.05.2017	Lääne-Virumaa	9
Toorme väärindamine ja väärtusahelas kõrgemale jõudmine	09.05.2017	Valgamaa	12
Iirimaa ühistegelike põllumajandusorganisatsioonide ja tootmisettevõtete külastus	18.10.2017–20.10.2017	Iirimaa	6
Ühistuliste kogemuste vahetamine veisekasvatuses	25.10.2017	Valgamaa	12
Toorme le lisandväärtuse andmine	17.01.2018	Saaremaa	11
Toorme le lisandväärtuse andmine	18.04.2018	Põlvamaa	7
Toorme le lisandväärtuse andmine	28.03.2018	Võrumaa	8
Toorme le lisandväärtuse andmine	26.10.2018	Põlvamaa	12
Rahvusvaheline koostöö põllumajanduses	26.11.2018–30.11.2018	Šotimaa	11
Toorme le lisandväärtuse andmine	11.01.2019	Raplamaa ja Järvamaa	11
Toorme le lisandväärtuse andmine	15.01.2019	Harjumaa ja Raplamaa	7
Toorme le lisandväärtuse andmine	18.01.2019	Tartumaa	10
Toorme le lisandväärtuse andmine	22.01.2019	Viljandi	13
Rahvusvaheline koostöö põllumajanduses	03.11.2019–08.11.2019	Kreeka	14
Toorme le lisandväärtuse andmine – marjakasvatus	24.11.2020	Tartumaa	7

2.4. Konverents

Programmi viimane konverents toimus 09.10.2020 ja see on järelvaadatav [SIIN](#). Ülevaade varasemate konverentside kohta on tabelis 5. 2017–2021 osales konverentsidel kokku 564 inimest.

Tabel 5. Programmi käigus toimunud konverentside teema, toimumisaeg, -koht ja osalejate arv

Konverentsi teema	Toimumis-aeg	Toimumis-koht	Osalejate arv
Ühistegevuse rahvusvahelised kogemused ja edulood	17.11.2017	Tartu	77
Läbi ühistulise tegevuse konkurendist partneriks	22.11.2018	Tartu	113

Turundamine – kaubamärgi loomine ja selle turule toomine	11.10.2019	Tartu	315
Tootearendus – kuidas jõuda tooraine tootjast edukaks töötlejaks	09.10.2020	Tartu	59

2.5. Õpiringid

a) Piimanduse koostöö õpiring

Piimanduse koostöö õpiring kohtus 2021. aasta esimesel poolaastal kaks korda, 14.06.2021 ja 28.06.2021, millele lisandub 14.05.2020 toimunud kohtumine. Programmi nõukogu seadis õpiringi sihtgrupiks piimandusühistute nõukogu liikmed ja eesmärgiks ühistute konsolideerumise (suurema koostöö). Kohtumised toimusid EMÜ veebikeskkonnas (<https://videosild.emu.ee/b>).

Õpiringide pealkirjad olid „Euroopa ühistu SCE E-Piim senised arengusuunad, piimatööstuse arengud ja ootused koostööks tulevikus“, „Tulemusmõõdikute kasutamine otsustusprotsessi parandamiseks ja piimatootmise efektiivsuse tõstmiseks“ ja „Kestliku piimatootmise tulemuslikkuse mõõtmine ja selle keskkonnajalajälje hindamine“.

Teemavalik hõlmas kolme Eesti piimanduse kõige päevakajalisemat märksõna: lisandväärtus, tulemuslikkus ja kestlikkus. Viimati nimetatut saab programmi elluvijate hinnangul veelgi tähelepanu uue programmi õpiringides, kuna SCE E-Piim polnud veel valmis jagama oma Hooliva Farmi pilootprojekti tulemusi. Küll aga oli ühistu esindaja valmis nendest tulevikus rääkima, mistõttu naastakse teema juurde mõnes tulevases õpiringis.

Märgiline oli ka teine õpiring, kuna selles tutvustati projekti „Tulemusmõõdikute süsteemi rakendamine teadlikuma otsustusprotsessi juurutamiseks ning tootmise efektiivsuse tõstmiseks piimatootmisettevõtetes“ tulemusi. Ühest küljest oli õpiring efektiivne meetod projekti tulemuste kohta teabe jagamiseks, teisest küljest aga võimalus kogemusi jagada, kuna õpiringi kuulus ka üks valimi ettevõtte esindaja. Samuti aitas õpiring koguda projekti jätkutegevusteks ideid.

Varem toimunud õpiringide kohta on info tabelis 6. 2017–2021 osales õpiringides kokku 75 inimest.

Tabel 6. Programmi käigus toimunud õpiringide teema, toimumisaeg, -koht ja osalejate arv

Õpiringi teema	Toimumis-aeg	Toimumis-koht	Osalejate arv
----------------	--------------	---------------	---------------

Piimanduse koostöö õpiring – koostööoskuste arendamine piimanduses	02.06.2017, 24.07.2017, 24.08.2017	Põltsamaa, Jõgevamaa ja Paide	6
Toidunisuutjate koostöö õpiring – väärtusahelas kõrgemale jõudmine	26.05.2017, 26.06.2017, 08.12.2017	Lääne-Virumaa, Põlvamaa ja Mäo	6
Väikepõllumajandustootjate koostöö õpiring – väärtusahelas kõrgemale jõudmine	11.10.2017, 01.11.2017, 29.11.2017	Viljandi	7
Väikepõllumajandustootjate koostöö õpiring – väärtusahelas kõrgemale jõudmine	07.02.2018, 21.03.2018, 01.10.2018	Viljandi	7
Toidunisuutjate koostöö õpiring – väärtusahelas kõrgemale jõudmine	05.04.2018, 19.04.2018, 07.12.2018	Rakvere, Tartu ja Otepää	7
Piimanduse koostöö õpiring – koostööoskuste arendamine piimanduses	19.06.2018, 12.07.2018, 02.11.2018	Mäo	7
Piimanduse koostöö õpiring – koostööoskuste arendamine piimanduses	18.04.2019, 23.05.2019, 24.09.2019	Paide ja Jõgevamaa	8
Toidunisuutjate õpiring – väärtusahelas kõrgemale jõudmine	02.04.2019, 11.06.2019, 10.09.2019	Paide, Antsla ja Viru-Jaagupi	7
Väikepõllumajandustootjate koostöö õpiring – väärtusahelas kõrgemale jõudmine	23.01.2019, 03.04.2019, 04.09.2019	Viljandi	5
Väikepõllumajandustootjate õpiring koostöö õpiring – väärtusahelas kõrgemale jõudmine	11.03.2020, 23.07.2020, 11.11.2020	Viljandi	5
Toidunisuutjate õpiring – väärtusahelas kõrgemale jõudmine	05.02.2020, 31.03.2020, 13.05.2020	Tartu ja Pärnumaa	10

2.6. Väljaantud teabematerjalide loetelu

Viimased hankelepingute lisades sätestatud teabematerjalid ilmusid 2020. aastal. Varasemaid programmi raames avaldatud käsiraamatuid ja teabematerjale saab lugeda [SIIT](#). Programmeerioodil ilmusid:

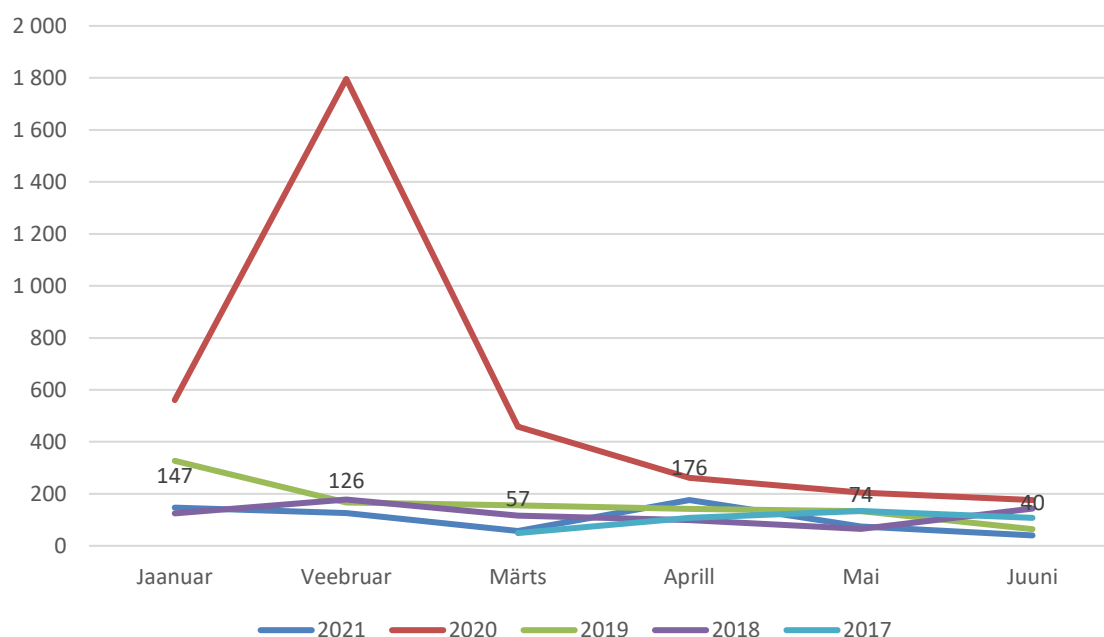
- „Teabematerjal alustavale ühistule“;
- „Ühistu loomise käsiraamat“;
- „Toodete eksport ja turustamine“;
- „Liikmete kaasamine otsustusprotsessidesse“;
- „Areneva ühistu käsiraamat“;
- „Ühistu juhtimise käsiraamat“;
- „Ühistu nõukogu käsiraamat“;

- „Ühistu finantseerimine ja ühishangete koostamine“;
- „Ühisturundamine“;
- „Ühistutevaheline koostöö“;
- „Ühistu juhtimine“.

2.7. Veebileht

2021. aasta esimesel poolaastal uuendati veebilehte õpiringi kahe toimumiskorra infoga.

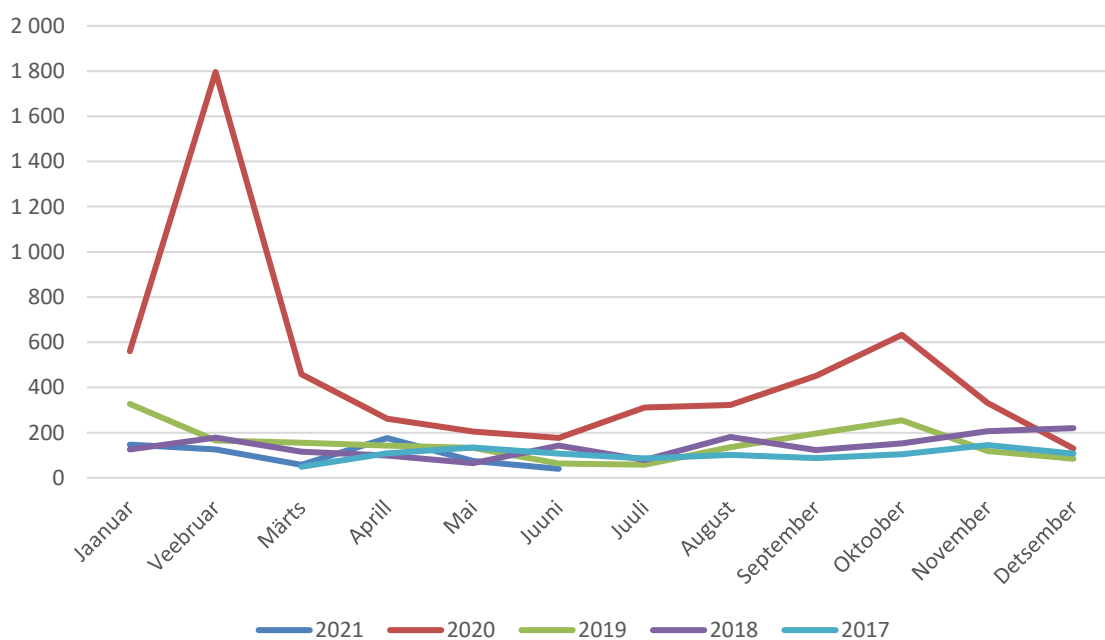
Ühistegevuse veebilehe külastatavust Google Analyticsi andmetel on joonisel 1, kokku külastati veebilehte 2021. aasta esimesel poolaastal 620 korral.

Joonis 1. Ühistegevuse teadmussiirde pikaajalise programmi veebilehe (<https://yhistegevus.emu.ee>) külastuste arv 2017–2021 aasta esimesel poolaastal¹

Joonisel 2 on külastuse arv kogu programmiperioodi vältel, mille käigus külastati veebilehte kokku 10 810 korda. 2021. aastal toimus 52% kõigist külastustest, 2019. aastal 17%, 2018. aastal 16%, 2017. aasta kümne kuu jooksul 10% ja 2021. aasta esimese poolaasta külastused moodustasid 6% kõigist külastustest.

¹ 2021. aasta juunikuu andmed illustreerivad perioodi 01.06.2021–22.06.2021.

Joonis 2. Ühistegevuse teadmussiirde pikaajalise programmi veebilehe (<https://yhistegevus.emu.ee>) külastuste arv 2017–2021²

Ehkki hankelepingu 171752/4 lisas 1 nähti ette veebilehe haldamist 11 kuuks, hoiti lehte ajakohasena ja täiendati seda pikendatud hankelepingu tööde täitmise tähtajani 30. juunil 2021. Peale seda korraldatakse leht ümber infokoguks, kuhu jäävad programmi materjalid ja kuhu lisatakse veel hiljem teadustööd puudutavaid materjale. Seega saabki ühistegevuse programmi veebilehest kogum ühistegevusalase info kohta, mis ei dubleeri põllumajanduse, toidu ja maamajanduse teadmussiirde programmi raames koostatavat teabesalve.

² 2021. aasta juunikuu andmed illustreerivad perioodi 01.06.2021–22.06.2021.

3. TEAVE SIHTGRUPPIDELE INFOPÄEVADE, TÄIENDUS- KOOLITUSTE, KONVERENTSIDE, ETTEVÕTETE KÜLAS- TUSTE JA ÕPIRINGIDE TOIMUMISE TEAVITAMISE KOHTA

Teave programmi ürituste kohta jõudis avalikkuseni erinevatest kanalitest, mille hulka kuulusid:

- pikk.ee veebileht;
- maainfo.ee veebileht ja uudiskirjad;
- yhistegevus.emu.ee veebileht;
- ühistegevuse programmi Facebooki leht;
- EMÜ veebileht.

Ürituste kutsed saadeti meililisti, mis sisaldas:

- ühistute kontakte äriregistrist;
- konsulentide kontakte pikk.ee lehelt;
- varem üritustel osalenud isikute meile;
- PRIA-lt saadud tunnustatud tootjarühmade, põllumajandus- ja metsandusettevõtete ja otsetoetuste saajate kontakte;
- EMÜ kontakte.

Lisaks kasutati teisi meetodeid nagu:

- kutse edastamine programmi nõukogu liikmete poolt;
- kutse edastamine programmi partnerite poolt (Põllumeeste ühistu KEVILI, MES, EPKK, ETKL ja Põllumajandusuuringute Keskus);
- kutse edastamine ühismeedias.

Sarnaselt 2020. aastaga oli 2021. aasta esimese poolaasta ürituste eripära kindlatele sihtgruppidele (spetsiifilised ühistud ja esindusorganisatsioonid) suunatud ürituste rohkus. Seetõttu ei teostatud 2021. aasta esimesel poolaastal massteavitusi, kuna 2020. aastalgi kasutati seda meetodit ainult kahe ürituse jaoks.

4. ELLU VIIDUD TEGEVUSTE TULEMUSLIKKUSE ANALÜÜS

2021. aasta esimesel poolaastal korraldati piimanduse koostöö õpiringi kaks toimumiskorda, millele lisandub üks juba 2020. aastal toimunud kohtumine. Õpiringi iseloomu tõttu ei anna osalejate arvu hindamine erilist ülevaadet. Ent see ei tähenda, et õpiring ei loonud uut lisaväärtust – selle kohta saab lugeda aruande õpiringide osast.

Varasem ürituste tagasiside näitas, et korraldatud üritused täitsid oma eesmärgi. Eriti iseloomustas see täpselt sihitud koolitusi, mille kohta olid 2020. aastal toimunud „Koostöö arendamise meetodite“ koolitused suurepärase näide. Need muutis efektiivseks asjaolu, et koolitused hõlmasid kogu organisatsiooni või selle olulisemaid osapooli, mis läbi paranes organisatsiooni sidusus. Samal põhjusel hinnati kõrgelt 2020. aastal toimunud „Ühistu juhtimise“ täienduskoolitust, kuna selles osales praktiliselt kogu ühistu liikmeskond. Niisuguste sihitud koolituste osalejate leidmine oli keerulisem, kuid selle võrra oli nende mõju suurem.

Ühistegevuse programmi üritustel osalesid peamiselt põllumajandusühistute ja -ettevõtete juhtkonnad, liikmed aga olid pessimistlikumad. Liikmete osalemise suurendamine nõudnuks juhtkonna initsiatiivi, samas kui liikmete hinnangul piisanuks vaid juhtkonna osavõtet. Ehkki leidus ka näiteid, kus osales nii ühistu juhtkond kui ka töötajad, kelle kaasamine oli samuti ülioluline.

Programmi tegevused katsid põllumajandusliku ühistegevuse laia spektrit ja ei keskendunud liigselt kindlatele tegevusvaldkondadele. Ühistegevuse programmi juht tutvustas ühistegevust ka väljaspool programmi tegevust ja sai programmi osalejatelt koguda sisendit poliitikasoovituste koostamiseks. Selleks olid eriti efektiivsed õpingid, mille osalejad käisid vähem või rohkem regulaarselt koos.

Kuigi varasema tagasiside kohaselt suunati enamik üritustest konkreetsetele ühistutele, oli nende huvi üldiselt leige. Seetõttu otsustati koos EPKK-ga osa täienduskoolitustest suunata piirkondlikele põllumeeste liitudele. Osalejate huvipuuduse tõttu toimus kolmest ühepäevasest koolitusest 2020. aastal vaid üks ja 2021. aastal mitte ühtegi.

Uus potentsiaalne koolituste ja infopäevade sihtrühm on Eesti Liha algatusgrupp, mille liikmed osalesid 2020. aasta juulikuus toimunud „Koostöö arendamise meetodite“ koolitusel EPKK lihafookusgrupi liikmetena. Uue teadmussirde programmi raames soovivad programmi elluviijad

seetõttu just lihasektorile sihitud tegevusi, kuna tegevuse algusfaasis on koolitustegevuse mõju organisatsiooni tulevikule määrav.

Selle kõrval tuleb lähemalt uurida erinevate põllumajanduse tegevusvaldkondade ootusi ja vajadusi, et korraldada just nendele sobivaid üritusi. Liha- ja maasikatootjad on vaid paar näidet valdkondadest, millele pöörati 2020. ja 2021. aastal suuremat tähelepanu. 2021. aastal koguti ideekorje raames infot uue teadmussiirde programmi ürituste korraldamiseks.

5. KOOSTÖÖTEGEVUSED VALDKONNAS TEGUTSEVATE ASUTUSTE JA ORGANISATSIOONIDEGA

Ühistegevuse programmi partneritega kohtuti vähemalt kaks korda aastas, mis toimus piiranute tingimustes virtuaalselt. Üheskoos arutati korraldatud ürituste tulemuslikkust ja seati eesmärgid veel korraldamata üritustele. Kuna sinne teadmussiirde programm lõppes, keskendusid arutelud eelkõige uue teadmussiirde programmi tegevustele.

Partnerid aitasid kaasa üritustes osalejate leidmisega ja uue programmi tegevuste kavandamisele. Kuigi osalejate leidmine oli mõnel juhul raske, oli partnerite koostöötähe tugev. Selleks jagasid nad läbi oma infokanalite teavet programmi tegevuste kohta, milles oli oluline roll EPKK-l, ETKL-l ja Põllumajandusuuringute Keskusel.

Ürituste järel saadeti tegevuse partneritele tagasiside kokkuvõtte, lisaks suheldi nendega nii formaalselt kui ka mitteformaalselt. Programmi mitteformaalse osana võttis programmi juht avalikus sõna päevakajalistel teemadel, millest ei puudunud ka ühistegevuse noot. Seeläbi tugevnes EMÜ maine ühistegevuses, mistõttu muutus tegevuste kavandamine lihtsamaks.

Programmi meeskond tänab kõiki partnereid ja samavõrd tegusat koostööd jätkata juba põllumajanduse, toidu ja maamajanduse valdkondade teadmussiirde programmi (ÜhendPiP) raames.

Aruande koostasid Rando Värnik (programmi juht) ja Taavi Kiisk (programmi assistendi kohusetäitja).

Aruande kinnitas ühistegevuse teadmussiirde pikaajalise programmi nõukogu. Nõukokku kuulub kaheksa liiget, kelle nimed ja aruande kinnitamise kuupäev loetletakse allpool:

1. Hanna Tamsalu, Põllumajandusuuringute Keskus (nõukogu esimees): 29.06.2021
2. Jaak Läänemets, KEVILI (nõukogu liige): 29.06.2021
3. Janeli Tikk, Maaeluministeerium (nõukogu liige): 29.06.2021
4. Leho Verk, Maaelu Edendamise Sihtasutus (nõukogu liige): 28.06.2021
5. Märt Riisenberg, TÜ EPIKO (nõukogu liige): 28.06.2021
6. Kalle Hamburg, Eestimaa Talupidajate Keskliit (nõukogu liige): 29.06.2021
7. Mikk Link, Eesti Erametsaliit (nõukogu liige): 29.06.2021
8. Rando Värnik, Eesti Maaülikool (nõukogu liige): 28.06.2021